

Nositelia tradícií

krajská súťažná prehliadka folklórnych skupín

17. 6. 2018

Dom kultúry Liptovský Mikuláš

Z propozícií:

Poslanie:

Poslaním súťažnej prehliadky je aktivizovať folklórne skupiny, vychádzajúc z ich pravidelného pôsobenia. Táto aktivizácia súčasne podporuje viaceré ciele Deklarácie UNESCO o ochrane a uchovávaní tradičnej a ľudovej kultúry.

Podujatie má za cieľ predstaviť výsledky práce folklórnych skupín smerujúce k oživovaniu miestnych tradícií a k ich opätovnému uvádzaniu do života lokálneho spoločenstva. Súčasne aj vyhľadávajú a rekonštruujú neznámych alebo menej známych folklórnych tradícií a ich tvorivé spracovanie do scénických výstupov.

Hodnotenie súťaže (kritériá hodnotenia):

Porota bude sledovať jednotlivé súťažné vystúpenia, v jej prítomnosti po ukončení sa uskutoční rozbor a vyhodnotenie jednotlivých vystúpení. Na postup na účinkovanie na celoštátnej prehliadke folklórnych skupín odporučí jednu folklórnu skupinu (prípadne návrh na postup)

Pri hodnotení sa kladie dôraz na:

- pramene a výber folklórneho materiálu vo vzťahu k zobrazenej téme, objavnosť materiálu
- scénický tvar - dramaturgiu, réžiu, choreografiu a scénografiu
- interpretáciu - štýl, charakter, autenticnosť folklórneho materiálu, predvedenia, čistota folklórnych prejavov, technické zvládnutie
- umelecko-estetické hodnoty a celkový umelecký dojem

Porota:

Mgr. art. Miroslava Palanová - choreografka, riaditeľka

Liptovského kultúrneho strediska, Liptovský Mikuláš

Mgr. Mária Palasthyová - choreografka, umelecká vedúca FS Váh

Liptovský Mikuláš

PhDr. Andrea Jágerová, etnologička, interpretka ľudových piesní,

Podpolianske osvetové stredisko Zvolen

Mgr. Eva Dudková - etnologička, Slovenské národné múzeum

Martin - kurátorka pre ľudový odev

Mgr. Rudolf Veselovský - hudobník, Banská Bystrica

Moderuje: Paula Štofčíková

Programový sled

I. blok

14:00 - 14:10 otvorenie

1. Fsk Sliačanka
2. Fsk Tiesňavan
3. Fsk Kolárovičanky
4. Fsk Brezovica
5. Fsk Kriváň
6. Fsk Rabčičianka

II. blok 17:00 - 18:30

7. Fsk Prameň
8. Fsk Smrečany
9. Fsk Trnkári
10. ŽFsk Turzovanka
11. Fsk Kýčera

Účinkujúci:

Fsk Sliačanka: A keď prišla asentírka...

obec Liptovské Sliače (Liptov)

Folklórna skupina z Liptovských Sliačov prednedávnom oslávila 85 rokov svojej činnosti. Jej vznik sa datuje do roku 1932, kedy učiteľka Bronislava Kubánková založila tanečno-spevácku skupinu. Sliačanka sa okrem javiskovej prezentácie zameriava aj na udržiavanie zvykov a tradícií v obci počas roka. Hlavnou mierou sa podieľa na šírení ľudovej kultúry v Sliačoch – usporadúva fašiangy, vynášanie Murieny, kúpačku, máje, jánske spevy, vianočné programy, spievanie na svadbách i pohreboch. Počas svojho trvania sa skupina pravidelne zúčastňovala súťaží a získala mnoho ocenení. Medzi najväčšie úspechy patrí zisk Európskej ceny za ľudové umenie, ako aj rôzne ocenenia na celoslovenských súťažiach. Kroje, spevy a tance z Liptovských Sliačov obdivovali diváci po celom Slovensku, ale aj v Belgicku, Bosne a Hercegovine, Českej republike, Juhoslávii, Maďarsku, Nemecku, Poľsku, Rusku, Srbsku, Švajčiarsku, Taliansku i na Ukrajine.

Fsk Tiesňavan: Voľba prievozníka

obec Krpel'any (Turiec)

Folklórna skupina Tiesňavan vznikla v roku 1983. Vo svojich vystúpeniach sa zameriava na spracovanie a zachytávanie tradícií, zvykov, piesní a zvykoslovia svojej obce. Od svojho vzniku FSK mala kvalitný potenciál v ľuďoch, ktorí všetky zvyky autenticky zažívali a uplatňovali priamo vo svojom živote a títo nositelia tradícií, aj keď už v súčasnosti sú už nie medzi nami, zanechali množstvo piesní a spomienok, z ktorých môžu členovia FSK dodnes čerpať a s láskou ich zachovávať pre ďalšie generácie. Vo vedení FSK sa vystriedalo viacero osobností; v súčasnosti ju vedú manželka Viera a Milan Kráľovci v spolupráci s Mgr. Annou Špirkovou. Už

takmer 20 rokov FSK spolupracuje s LH Drienča, ktorú založil nebohý Ing. Dušan Tuma. V súčasnosti je umeleckou vedúcou Bc. Adela Lachká, Dis. art a v jej vedení sa striedajú dvaja primáši Ing. Miroslav Huťka a Mgr. Janka Vrábľová.

FSS Kolárovičanky: Krššiny

obec Kolárovice (Horné Považie)

Folklórna spevácka skupina účinkuje v dnešnom zložení od r. 2006 pri rôznych tradičných i slávnostných príležitostiach, ktoré sa v obci konajú počas celého roka. Kolárovičanky sa zúčastnili mnohých vystúpení aj za hranicami obce - Javornické ozveny vo Hvozdnici, Jánošíkove dni v Terchovej, Bačovské pastorále a Sedembolestná Panna Mária v Dolnom Hričove, Festival drotárstva v Žiline, Cyrilometodské dni v Kotešovej, Hradné dni v Hričovskom Podhradí, vystúpenia v Bytči, Štiavniku, Hrabovom a Jablonovom. V roku 2013 FSS vystupovala v RTVS v relácii Kapura a Zvony nad krajinou, v roku 2015 na festivale vo Východnej. Jednotu dôchodcov Slovenska z regiónu Bytča Kolárovičanky reprezentovali v roku 2015 na krajskej prehliadke v Martine, v roku 2016 v Hubovej pri Ružomberku na Ružomerskej lýre a v roku 2017 vo Východnej na festivale Stretnutie pri hranici.

Fsk Brezovica: Brezovický divý

obec Brezovica (Orava)

Skupina vznikla v roku 2013 ako obnovenie staršieho zoskupenia, ktoré sa v obci venovalo uchovávaniu tradícií. V repertoári majú napr. vianočné, salašnícke, regrútske a svadobné pásma.

Fsk Kriváň: Krščenja

obec Východná (Liptov)

Folklórna skupina Kriváň, najstaršia na Slovensku, vznikla v r. 1913 ako Krojovaná družina. Neskôr sa z nej stáva Národopisná skupina, ktorá sa potom premenovala na Folklórnu skupinu Kriváň. V tomto roku oslávi svoje už 105 narodeniny! V súčasnej dobe skupina pracuje pod záštitou obce a je zložená zo 4 zložiek – ženská spevácka skupina, mužská spevácka skupina, tanečná zložka a ľudová hudba. Má cca 40 členov, ktorí naďalej pokračujú v uchovávaní kultúrneho bohatstva našich predkov.

Fsk Rabčičianka: Zelený vianočku, čo som ťa uvila

obec Rabčice (Orava)

Skupina vznikla v roku 1973. V tomto roku oslávi skupina 45. výročie. V súčasnosti má okolo 40 členov. Okrem účinkovania doma a v okolí navštívili aj RTVS, nahrali 2CD nosiče.

**Fsk Prameň: Dubovská zakáľačka
obec Dubové (Turiec)**

Folklórna skupina Prameň vznikla v roku 1983 na podnet p. Ing. Viliama Grusku. Tohto času má folklórna skupina 29 členov. Vedúcou je Lenka Knietlová, hudobný doprovod na harmonike Martin Boďa, na kontrabase Ing. Pavel Soláš.

**Fsk Smrečany: Strihanie oviec
obec Smrečany (Liptov)**

FS Smrečany má 15-25 členov, účinkovala na folklórnych festivaloch vo Východnej, Detve, v Liptovskej Tepličke, Liptovských Sliachoch, v Lúčkach, v Malatinej, v maďarskej Píliš Čabe, v Poľskom Zywieci, v českej Plzni a Kroměříži. Zúčastňuje sa okresných regionálnych súťažných prehliadok „Veru že mi zahraj“ a postúpila aj na krajskú prehliadku scénického folklóru „Nositelia tradícií“.

Členovia folklórnej skupiny načierajú zo starých záznamov a nahrávok, a vedia, že tú rokmi nazbieranú krásu a múdrosť treba ponúkať ľuďom každodenne, že je potreba zjemňovať uponáhľaný život súčasného človeka, presvetľovať ho láskou a jednoduchosťou pravidiel obyčajného života našich predkov.

**Fsk Trnkári: Práčky na potoku
obec Žaškov (Orava)**

Skupina je aktívnou v rámci folklorizmu dolnej Oravy, tento rok oslávi svoje 60. výročie. Skupinu zakladala Katarína Hrašková, potom ju viedol Jaroslav Zápotočný a novou vedúcou je Zuzana Babiaková. Skupina spolupracuje s hudbou Zuzky Kubačkovej a Ondreja Chovana. Minulý rok dokončili projekt s poľskou Limanowou.

**ŽFsk Turzovanka: Na Kermaši
obec Turzovka (Kysuce)**

Ženská folklórna vznikla v júli r. 2003. Pri jej zrode stála Helena Fulierová, vedúca ŽSF Turzovanka.

Hlavným cieľom skupiny je zachovávať tradičnú ľudovú kultúru z okolia veľkej Turzovky, zbierať a zhromažďovať typické piesne a ľudové zvyky, poverby, predmety, kroje a tým kultivovať lásku k národným pamiatkam, ku svojmu rodisku, kraju. Svojím spevom chceme predávať piesne ďalším generáciám, aby sa zachovali krásne piesne mladosti našich rodičov a ich predchodcov.

Spev ľudovej piesne a zachovávanie zvykov a obyčajou

niekdajšieho života horných Kysúc sú neodmysliteľnou súčasťou vystúpení ŽFS Turzovanka. Uvádzajú originálne programy –: scénické prejavy zvykov našich starých materí prepletené ľudovými piesňami, rekvizitami: Na paši, Sušenie sena, originálne Jánske zvyky, čarovačky - Jánska noc má čarovnú moc, Pranie na Kysuci, Priberanie nevesty, Pasenie kráv, Pochovanie basy, Od Ondreja do Vilije, Na borofkach, Vykopávanie žemňokof, Na Kermaši, ... Bohatý repertoár piesní rozličných žánrov je z roka na rok bohatší. Sú v ňom zahrnuté piesne spievané pri práci, svadobné piesne, trávnicie, dožinkové piesne či piesne spievané pri muzike. Nesmieme zabudnúť ani na vianočné koledy, či uspávanky, ľúbostné a samozrejme žartovné piesne.. Ich piesne dnes ožívajú na CD nosiči: „Vršek dolinečka“ (2006), a „Kedž jo pudžem ó, mamičko od vas“ (2014) - rozdávať radosť, dobrú pohodu a potešenie

**Fsk Kýčera: V kolibách
obec Ochodnica (Kysuce)**

Skupina čerpá z autentických vlastných výskumov, ktoré aplikujeme do scénických spracovaní. Zúčastňuje sa rôznych podujatí v obci a mimo nej. Skupinu tvoria členovia z viacerých vekových kategórií od 13 do 80 rokov. Fsk Kýčera nahrála gramoplatňu vo Východnej "Piesne nad hradami" a CD v Banskej Bystrici.

Vydalo: Liptovské kultúrne stredisko v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja
Zodpovedná: Mgr. art. Miroslava Palanová
Zostavila: Ing. Michaela Košová
Tlač: LKS, jún 2018, náklad: 100 ks

Žilinský samosprávny kraj
Liptovské kultúrne stredisko
Mesto Liptovský Mikuláš

NOSITELIA TRADÍCIÍ

krajská súťažná prehliadka
folklórnych skupín

17. júna 2018 /nedeľa/ 14:00 hod.
veľká sála Domu kultúry v Liptovskom Mikuláši

Podpora v rámci projektu zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Partneri projektu: U, ŽILINSKY, TV, rádio Liptov 106,4, dennikrelax.sk